

FESTIVAL

JAKUBA JANA
RYBY

2. ROČNÍK 2019

se koná pod záštitou

kardinála Dominika Duky a Arcibiskupství pražského

Ing. Jaroslavy Jermanové Pokorné, hejtmanky střeďočekského kraje

Ing. Josefa Vondráška, starosty města Rožmitál pod Třemšínem

Mgr. Magdaleny Davis, Ph.D., starostky města Mníšek pod Brdy

Ing. Dany Dalešické, místostarostky města Mníšek pod Brdy

Ing. Petra Procházky, starosty města Březnice

www.rybuvfestival.cz

SKLADATELSKÁ SOUTĚŽ

- vyhlášení: říjen 2018, termín odevzdání skladeb: 28. 2. 2019, vyhlášení cen dne 20. 6. 2019
- délka skladby do 20' (detailní podmínky viz www.rybuvfestival.cz)
- specifikace: komorní vokální nebo vokálně-instrumentální skladba určená k liturgii se zhudebněním textů: Vidi Aquam, Veni Creator Spiritus nebo Magnificat (možno latinsky i česky)

Skladatelská soutěž Jakuba Jana Ryby, jejíž první ročník probíhá od října 2018 do února 2019, je zaměřená na tvorbu nové liturgické hudby, která v současnosti téměř nevzniká. Tímto se snažíme napravovat dlouhodobý dluh vůči duchovní hudbě, který zde vznikl z mnoha příčin. Těmito příčinami se pravidelně a podrobně zabýváme na každoročně konaných konferencích.

Jedním z praktických výstupů konference je i tato soutěž, která nemá žádný věkový limit pro přihlášené skladatele. Jejím hlavním cílem je motivovat soudobé skladatele všech generací k tvorbě duchovní hudby, která bude moci sloužit v každodenní liturgii. V její porotě zasednou přední čeští regenschori Vladimír Roubal, Josef Kšica a Petr Kolař, skladatelskou obec zastoupí Miroslav Kubička a její mladší generaci Miloš Orson Štědroň. Oceněné skladby budou pak vydány tiskem a šířeny na jednotlivé kůry, nejúspěšnější kompozice bude i profesionálně nahrána a uvedena v rámci příštího ročníku festivalu Jakuba Jana Ryby v Rožmitále pod Třemšínem v kostele, pro který sám Ryba psal přesně tuto hudbu.

ZAHAJOVACÍ KONCERT

neděle 28. 4. 2019, 19:00 hod.

Rožmitál pod Třemšínem, Podbrdské muzeum

Sekce Rybova symfonická hudba a sekce Rybův interpret

Dramaturgický úvod: Zdeněk Klauđa

Beseda s Rybovým interpretem: Eduard Šístek

- Jakub Jan Ryba: Koncert pro violoncello a orchestr C dur, N 542
- Franz Schubert: Symfonie č. 5 B dur

Eduard Šístek – violoncello, L'Armonia Terrena, Zdeněk Klauđa – dirigent

2. ročník festivalu Jakuba Jana Ryby bude jako každoročně zahájen symbolicky po velikonočních svátcích. Dne 28. dubna 2019 zazní v rožmitálské premiéře Rybův violoncellový koncert C dur, který byl zkomponován v roce 1800. Je to dílo neobvyklého rozměru a technické náročnosti, možná že právě z těchto důvodů nebo z důvodu absence jakékoliv moderní edice tohoto díla tato skladba doznala v současnosti jen jedno živé provedení a jednu studiovou nahrávku. Mezi mnoha cíli tohoto ročníku festivalu je i vytvoření kritické edice (urtextu) a praktického vypracování sólového partu, kterého se s nadšením ujal sólista tohoto koncertu Eduard Šístek, renomovaný violoncellista mladší generace a člen České filharmonie. K tomuto nesporně pozoruhodnému dílu zazní Schubertova Symfonie č. 5 B dur, kterou její autor vytvořil v roce 1816, tedy pouhý rok po Rybově smrti. Jejich osudy mají některé styčné body: oba pocházeli z učitelského prostředí, i Schubert toto povolání nějaký čas vykonával, oba se velmi obtížně probíjeli životem a prosazovali se na skladatelském kolbišti, oba se v mnohém inspirovali Mozartem, Schubert zejména v této symfonii. Obě skladby zazní v podání komorního orchestru L'Armonia Terrena, který se systematicky věnuje objevování a interpretaci skladeb klasicismu a raného baroka. Se svým dirigentem Zdeňkem Klaudou se zasloužili o první nahrávku Rybova latinského Stabat mater a o jeho vrácení na koncertní pódia. Za tuto nahrávku byli oceněni prestižní cenou Diapason D'Or Decouverté.

KOMORNÍ KONCERT

středa 1. 5. 2019, 16:00 hod., 15:00 hod. prohlídka areálu

Mníšek pod Brdy, Barokní areál Skalka

Sekce Rybova komorní hudba

Dramaturgický úvod:

Prohlídka Barokního areálu Skalka vedená správcem areálu

Úvodní slovo: Jana Semerádová

- Wolfgang Amadeus Mozart: Kvartet D dur, KV 285
- Joseph Haydn: Divertimento D dur, Hob. II:D9
- W. A. Mozart / J. S. Bach: Largo a Fuga c moll, K. 404a / BWV 526
- Carl Philipp Emanuel Bach: Duetto e moll, Wq 140
- Jakub Jan Ryba: Kvartet C dur, N 552

Collegium Marianum: Jana Semerádová – flétna, Lenka Torgersen – housle, Andreas Torgersen – viola, Hana Fleková – violoncello

Festival Jakuba Jana Ryby geograficky pokračuje v objevování krás středních Čech v barokním areálu Skalka. Dramaturgie tohoto koncertu je postavena okolo Rybova flétnového kvartetu C dur, který tentokrát zazní v podání interpretů na dobové nástroje: významné flétnistky Jany Semerádové a jejího souboru Collegium Marianum. Dále je doplněn skladbami Wolfganga Amadea Mozarta, Josepha Haydna a Carla Philippa Emanuela Bacha, které vznikly v jeho těsné historické blízkosti. Bude tedy zajímavé sledovat jak rybovská specifika, tak zároveň obdivovat, jak toto kontrapunkticky bohaté a invenční komorní dílo obstojí ve srovnání se skladbami světově uznávaných mistrů.

ŽEHNÁNÍ KŘÍŽE A MŠE SVATÁ OBĚTOVANÁ ZA JAKUBA JANA RYBU

pátek 10. 5. 2019, Starý Rožmitál, farní kostel Povýšení sv. Kříže

17:00 hod. Procesí od farního kostela k bývalému morovému hřbitovu a žehnání zrestaurovaného kříže na místě, kde byl původně pohřben Jakub Jan Ryba; po návratu modlitba u Rybova hrobu na farním hřbitově

18:00 hod. Mše sv. k poctě sv. Kříže obětovaná za Jakuba Jana Rybu

KOMORNÍ KONCERT

pátek 10. 5. 2019, 19:00 hod. Starý Rožmitál, farní kostel Povýšení sv. Kříže

Sekce Rybova duchovní hudba

Dramaturgický úvod: Jaroslav Krček

- J. J. Ryba: Novae et liberae cogitationes (pro varhany sólo, výběr), N 486-490
- J. J. Ryba: Offertorium pro III. neděli postní, N 207
- J. J. Ryba: O Deus ego amo te (árie pro soprán), N 33
- J. J. Ryba: Et factus est (árie pro bas), N 39
- J. J. Ryba: O Deus ego amo te (Duetto pro soprán a alt)
- J. J. Ryba: Offero tibi cor meum (árie pro soprán/mezzo), N 32
- J. J. Ryba: Offertorium pro VI. neděli postní, N 210
- J. Krček: Aramejský Otčenáš

*L'Armonia Terrena Vocale: Eva Benett – soprán, Jarmila Balážová – alt,
Jakub Koš – tenor, Jaroslav Patočka – bas, L'Armonia Terrena Ensemble,
Adam Viktora – varhany, Zbyněk Müller – dirigent*

Poté se koncertní dění festivalu vrací zpět do Rybova Rožmitála, konkrétně tedy do farního kostela Povýše sv. Kříže ve Starém Rožmitále, kde Ryba prožil většinu svého muzikantského života jako regenschori. Na varhany, jejichž manuálů se dotýkaly prsty Jakuba Jana, zahraje náš přední varhaník Adam Viktora Rybův novátorský cyklus *Novae et liberae cogitationes* (Nové a svobodné myšlenky). Dále zazní jeho liturgická hudba z unikátního cyklu *Cursus sacro harmonicus* původně komponovaného pro město Plzeň. Program je zakončen gratulační skladbou Jaroslava Krčka, který tento rok oslaví své 80. narozeniny. Skladby zazní v provedení souboru L'Armonia Terrena Ensemble a L'Armonia Terrena Vocale pod vedením Zbyňka Müllera.

KONFERENCE O DUCHOVNÍ HUDBĚ

sobota 11. 5. 2019, 10:00 -13:00, 15:00 -18:00 hod.

Rožmitál pod Třemšínem, Zasedací síň MĚÚ

Ideovým centrem festivalu bude opět konference věnovaná soudobé duchovní tvorbě, její krizi a hledání východisek. Na této konferenci se budou prezentovat výsledky práce, která vzešla z minulého nesmírně plodného ročníku. Konference se bude konat v Zasedací síni Městského úřadu v Rožmitále pod Třemšínem a zúčastní se jí významní současní skladatelé, regenschori, představitelé církve a odborná i laická veřejnost. Cílem každoročního konání konference je odpovědět na palčivé problémy současnosti v duchu Rybovy osobnosti, tj. činy, v tomto případě vznikem nové hudby a jejím šířením.

KOMORNÍ KONCERT

středa 15. 5. 2019, 19:00 hod., Zámek Březnice

Sekce Rybova komorní hudba a sekce Rybův junior

Dramaturgický úvod: Jaroslav Pelikán

- Ludwig van Beethoven: Duo pro violu a violoncello Es dur
- Jaroslav Pelikán: Trio pro flétnu, violu a violoncello
- Ludwig van Beethoven: Trio pro housle, violu a violoncello c moll op. 9, č. 3
- Jakub Jan Ryba: Kvartet F dur pro flétnu, housle, violu a violoncello, N 553

Škamпово kvarteto, Eliška Hejhalová (Rybův junior) a Jaroslav Pelikán – flétna

Dějištěm dalšího komorního koncertu bude zámek Březnice, kde vystoupí Škampovo kvarteto s flétnistou Jaroslavem Pelikánem a představí program s druhým Rybovým flétnovým kvartetem F dur, který tentokrát zazní na moderní nástroje a bude tedy zajímavé konfrontovat interpretační přístupy i čistě barevné dispozice dobových a moderních nástrojů. V rámci tohoto koncertu zazní skladba flétnisty Jaroslava Pelikána Trio pro flétnu, violu a violoncello, kterou bude interpretovat též sám autor. Touto zajímavou kombinací skladatele a interpreta v jedné osobě chceme v našich koncertech poukazovat na nutnost podpory vzniku a živého uvádění nové tvorby, která tak Rybovi ležela na srdci. Prologem koncertu bude Duo pro violu a violoncello Es dur z pera Ludwiga van Beethovena, další jeho dílo Trio pro housle, violu a violoncello c moll zazní před Rybovým kvartetem. I zde je odkaz na Rybovy myšlenky. On sám sebe vnímal jako skladatele, který svou tvorbou kultivuje posluchače ze svého okolí a připravuje je na to, aby byli schopni vnímat tvorbu takových mistrů, jako byl Mozart nebo Beethoven. V tomto smyslu se v něm projevovalo jeho didaktické založení i nesmírná pokora a skromnost.

ZÁVĚREČNÝ SYMFONICKÝ KONCERT

čtvrtek 20. 6. 2019, 20:30 hod.

Praha, kostel sv. Mikuláše na Malostranském nám.

Sekce Rybova vokálně instrumentální duchovní hudba

Dramaturgický úvod: přednáška Zdeňka Klaudy, dramaturga Festivalu Jakuba Jana Ryby o významu literárního odkazu Rybova textu

- Jakub Jan Ryba: Nešporní zpěvy (Pět nedělních žalmů a Magnificat), N 338

Markéta Böhmová – soprán, Lucie Hilscherová – alt, Jakub Koš – tenor, Václav Jeřábek – bas, Smíšený sbor Pražské konzervatoře, Marek Valášek – sbormistr, Barokní orchestr pražské Konzervatoře, Jakub Kydlíček – dirigent

Závěrečný koncert bude patřit světové premiéře jednoho z nejpozoruhodnějších děl Jakuba Jana Ryby Nešporním zpěvům. Toto dílo není jen důkazem jeho hudebního talentu, ale i literárního. Jedná se totiž o zhudebnění jeho vlastního přebásnění liturgických textů – pěti nedělních žalmů a Magnificat, a v dobovém kontextu jde o zcela unikátní počín. I u této skladby společně s plánovaným uvedením vzniká kritická edice, která primárně poslouží jejím prvním interpretům, ale součástí péče o Rybův odkaz je i její profesionální vydání.

Provedení tohoto velkolepého díla bude svěřeno Pražskému baroknímu orchestru a jeho dirigentovi Jakubu Kydlíčkoví. Jedná se o orchestr studentů Pražské konzervatoře a navazujeme tím na vystoupení studentského orchestru Plzeňské konzervatoře, který zahajoval minulý ročník pod taktovkou Jiřího Štrunce. Ryba téměř celý svůj produktivní život zasvětil práci s mládeží, a tudíž se mu touto cestou snažíme vzdát hold a upozornit na tento rozměr jeho osobnosti. Pražský barokní orchestr doplní sbor Pražské konzervatoře a kvartet mladých

INTREPRETAČNÍ KURZY A WORKSHOP

neděle 7. - 15. 7. 2019 Rožmitál pod Třemšínem

Jaroslav Novák - kytara pro chrámové scholy, Jaroslav Pelikán – flétna, Jiřina Dvořáková Marešová – varhany, František Macek - zpěv chrámových sborů, Zdeněk Klauza – skladba (cvičení v kontrapunktu s přesahem k tvorbě současné liturgické hudby)

Nedílnou součástí festivalu Jakuba Jana Ryby jsou i workshopy, které jsou inspirovány jeho didaktickým odkazem a celoživotní systematickou prací s mládeží. Kurzy jsou zaměřeny na liturgickou hudbu a jsou určeny pro její interprety (varhaníci, pěvci, chrámové sbory, scholy, kytarové scholy) a skladatele (kontrapunktické skladebné techniky) s cílem posunout jejich dovednosti a technickou úroveň a tímto suplovat absenci možností vzdělávání v tomto konkrétním oboru. Kurzy vrcholí společným koncertem, kde účastníci prezentují výsledky společné práce v sólových i komorních formacích, kde provedou i nejlépejší kompozici ze skladatelské dílny. Tento ročník kurzů bude navíc rozšířen o benefiční koncert na záchranu zámku v Rožmitále pod Třemšínem, který se již delší dobu nalézá v bezprizorním a dezolátním stavu. Tento open air koncert se bude konat formou happeningu.
